

Ügyiratszám: EBF-AJBH-181/2021

Védett tulajdonság: fogyatékos

Diszkrimináció területe: egyéb

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Az elektromos mopeddel közlekedő, mozgásszervi fogyatékossgal élő kérelmező a lakóhely szerinti önkormányzattal szemben kérte a hatóság eljárását hivatkozással arra, hogy az önkormányzat többszöri kérése ellenére sem akadálymentesíti (lankásítja) a településen az A út páratlan oldalán a B út kereszteződésében lévő járdát a gyalogátkelőhelyhez vezető szakaszon, ezért a 90 fokos szegélykő miatt nem tudja a gyalogátkelőhelyet használni. A kérdéses területről fényképeket és az önkormányzattal folytatott levelezést csatolt. A hatóság felhívására az őt ért személyes hátrány körében egy konkrét esetre is utalt, amikor 2020 novemberében szeretett volna átkelni a kérdéses gyalogátkelőhelyen, az annak túloldalán lévő étterembe kívánt eljutni, mert a házhozszállítás feltételeiről kívánt érdeklődni, de a szegélykő miatt nem tudott áthaladni. Az éttermet csak kerülővel tudta megközelíteni, az útkereszteződés többi három átkelőhelyének igénybevételével.

A hatóság eljárást indított az önkormányzattal szemben. Az eljárás alá vont önkormányzat nem vitatta, hogy a kérelmező által kifogásolt gyalogátkelőhely nem akadálymentes, előadta, hogy annak keleti oldalán még 2011 előtt elbontották a szegélykővet, így az akadálymentes lett, a nyugati oldala azonban szegélykővel ellátott, tehát az nem akadálymentes. Alternatív útvonalat jelölt meg, amelyen a kérelmező kisebb kerülővel eljuthat a kívánt helyre: Leírta, hogy az útkereszteződés északi oldalán 2012-ben akadálymentes, forgalomlassító kiemelt gyalogátkelőhelyet alakítottak ki, amely a kérelmező által kifogásolt gyalogátkelőhelytől 7,5 méterre található, és hogy az útkereszteződés nyugati oldala is rendelkezik akadálymentes gyalogátkelőhellyel. Álláspontja szerint a mozgásukban korlátozott személyek az északi oldalon lévő gyalogátkelőhely használatával biztonságosan tudnak közlekedni a kereszteződésben. Utalt arra is, hogy nem tervezik a kérelmező által kifogásolt gyalogátkelőhely nyugati oldalának akadálymentesítését, és nem áll szándékukban egyezséget kötni a kérelmezővel. A hatóság felhívására az eljárás alá vont továbbá elismerte, hogy a sérelmezett útkereszteződés keleti oldalán nincs kijelölt gyalogátkelőhely, hozzátéve, hogy ott ettől függetlenül is akadálymentesen át lehet haladni, tekintettel a *közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet* 21. § (5) bekezdésére, miszerint ha nincs a közelben kijelölt gyalogosátkelőhely, a gyalogos átmehet az úttesten.

A hatóság az eljárásban azt vizsgálta, hogy az eljárás alá vont önkormányzat azzal, hogy nem biztosította a panaszolt gyalogátkelőhelyen az akadálymentes átjutás lehetőségét, megsértette-e a kérelmezővel szemben az egyenlő bánásmód követelményét, azaz a kérelmezőt érte-e hátrány az általa hivatkozott védett tulajdonsága miatt olyan személyhez vagy személyekhez képest, akik vele összehasonlítható helyzetben voltak, de a védett tulajdonsággal nem rendelkeztek. A hatóság ennek során figyelemmel volt arra is, hogy amennyiben a védett tulajdonságra tekintettel előírt kötelező esélykiegyenlítő előírást kell betartani, annak elmulasztása is sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ugyanis a védett tulajdonsággal nem rendelkezőkhöz képest az egyenlő bánásmód csak az esélykiegyenlítő intézkedés megfelelő megvalósulása révén biztosítható.

Az akadálymentes közúti létesítmények, ezen belül a gyalogos-átkelőhelyek kialakításának előírásait a *fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény* (a továbbiakban: Fot.) és az *épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény* (a továbbiakban: Étv.) rendelkezésein túl az *„Akadálymentes közúti létesítmények (A KTSZ kiegészítése) - e-UT 03.05.12”* utügyi műszaki előírás (a továbbiakban: műszaki előírás) tartalmazza. A műszaki előírás 6.2.1. pontja szerint a kijelölt gyalogos-átkelőhelyeknél a kiemelt szegély magasságát 2 centiméterre kell csökkenteni és a csatlakozó járdát minél nagyobb szélességben, legfeljebb 8 százalékos rámpával kell lesüllyeszteni. Főúton, és minden helyen, ahol ez megoldható, a szegélyt a kijelölt gyalogos-átkelőhely teljes szélességében le kell süllyeszteni. A lakóterületi gyűjtőúton és a kiszolgáló utakon, illetve azokon a helyeken, ahol a járda teljes szélességében ez nem megoldható, a szegélyt legalább 1,0 m hosszúságban kell lesüllyeszteni.

A hatóság a <https://www.google.hu/maps> oldal segítségével és a felek által beküldött fényképek, valamint a felek nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a kérelmező által megjelölt A út – B út kereszteződése déli oldalán (A út páratlan oldala) lévő kijelölt gyalogátkelőhely nyugati, a B út páratlan oldalához kapcsolódó oldala nem akadálymentes, mivel az azzal érintkező járdaszakasz széle szegélykővel van ellátva. A szegélykő magassága, kiemelkedése nem teszi lehetővé azt, hogy a mozgáskorlátozott, elektromos mopeddel közlekedő kérelmező a gyalogátkelőhelyet használja. Megállapítható volt továbbá, hogy a kifogásolt gyalogátkelő nem felel meg a Fot., az Étv. és a fenti útügyi műszaki előírás akadálymentességre vonatkozó rendelkezéseinek.

Fentiek alapján kétségtelenül megállapítható volt, hogy a kérelmező által kifogásolt gyalogátkelőhely nem volt akadálymentes, nem felelt meg az esélyegyenlőséget biztosító kötelező előírásoknak, amit egyébként az eljárás alá vont önkormányzat maga sem vitatott.

A hatóság nem fogadta el az eljárás alá vont önkormányzatnak az alternatív átkelési útvonalra vonatkozó érveit, mert – bár kétségtelen, hogy a megjelölt alternatív útvonalon megközelíthető a kérelmező által megjelölt cél – a hatóság álláspontja szerint a kérelmezőre nézve hátrányt jelent, ha kerülővel, egy gyalogátkelőn történő átkelés helyett három helyen átkelve juthat el csak a kívánt helyre, úgy hogy az egyik átkelési helyen nincs felfestett gyalogátkelőhely.

Megállapítható volt tehát, hogy a kérelmezőt – tekintettel arra, hogy maga is közlekedett az adott útszakaszon – a nem mozgáskorlátozott, nem kerekesszékkal közlekedő személyekhez képest hátrány érte a fogyatékosága miatt.

A hatóság ezért megállapította, hogy az eljárás alá vont önkormányzat azzal, hogy nem biztosította illetve nem biztosítja az A és B utak kereszteződésének a déli oldalán elhelyezkedő gyalogátkelőhelyen az akadálymentes átjutás lehetőségét, a kérelmezővel szemben fogyatékoságával összefüggésben, közvetlen hátrányos megkülönböztetés formájában megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A hatóság az eljárás alá vont önkormányzat vonatkozásában elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését és kötelezte az önkormányzatot, hogy alakítsa akadálymentessé a település A és B utak kereszteződésének a déli oldalán lévő gyalogátkelőhelyet úgy, hogy annak a B út páratlan oldalával érintkező nyugati vége is akadálymentes legyen, és ennek megtörténtét igazolja a hatóság felé. A jogkövetkezmények megállapítása során a hatóság mérlegelte az eset összes körülményeit, a jogsértés súlyát, illetve azt, hogy a jogsértés a kérelmezőn kívül más, mozgásszervi fogyatékosággal élő személyeket is érint. A hatóság azt is figyelembe vette, hogy mindössze egy padkát kell lankásítani ahhoz, hogy a kérelmező, illetve a kerekesszékkal közlekedő fogyatékos személyek egyenlő eséllyel vehessék igénybe az adott gyalogátkelőt. A szankció kiszabása során a hatóság megfelelő, ésszerű határidőt biztosított az akadálymentesítési munka elvégzésére.

(2021. júniusi határozat)